

▪ поступально-узгоджувальний характер федерації може нести за собою труднощі управління такою державою, тому що позиція республік або регіонів може бути різною з деяких важливих питань

▪ нерівномірний розвиток частин федерації через різний економічний потенціал.

Таким чином, політичний режим США має основним завданням не поширення суб'єктами абсолютно протилежної одне одному культурн, економічної чи національної політики, а для консолідації на рівних умовах та викоріненню культурних протиріч. Демократичний політичний режим має свої переваги та недоліки такі як, нецентралізація, що сприяє саморегуляції та самостійності з одного боку, а з іншого несе загрозу конфлікту між членами федерації, розвинений плюралізм може призвести до труднощів керування такою державою.

Список використаної літератури:

1. Миколенко Д. В. Політичні системи та режими країн Європи та Америки новітнього часу : Тематичний план і методичні рекомендації до спеціального курсу для студентів історичного факультету / Д. В. Миколенко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 36 с.

2. Дудко І. Держдепартамент і держсекретар в системі зовнішньополітичного механізму США/ І. Дудко //Політичний менеджмент. - 2006. - № 5. - С. 145-153.

3. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О. Політичні режими: нормативний підхід // Генеза. – 1996. – №1(4). – С. 235–244.

4. Шаповал В.М. Державний лад країн світу. – К.: Український Центр правничих студій, 1999. – 320 с.

5. Шипунов Г. Категорія “політичний режим”: суть та основні підходи щодо визначення / Геннадій Шипунов // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку : [збірник наукових праць] / Національний університет "Львівська політехніка" [та інші]. – Львів : Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2006. – Випуск 18. – С. 235–242.

6. Ковальов П. Взаємовідносини США з політичними структурами Євросоюзу/ П. Ковальов //Політичний менеджмент. - 2004. - №6(9). - С.138-150.

7. Лапшин С.А. Політологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) / ред. Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.

8. Афонін Е. Всеваддя політичних партій як загроза демократизації держави/ Е. Афонін //Політичний менеджмент. - 2007. - № 4. - С. 48-54.

Грушко О., Демченко Ю.

КОНСТИТУЦІЙНА МОНАРХІЯ В АНГЛІЇ

У статті, на основі здійсненого аналізу літератури, розглянуто основні особливості форми державного правління – конституційної монархії, висвітлено способи формування, організації вищих органів державної влади, політико-правовий статус глави держави.

Ключові слова: форма державного правління, конституційна монархія.

Формування політичних систем у країнах Західної Європи відбувалося протягом тривалого історичного періоду; такий процес продовжується і

сьогодні. Це пов'язано насамперед з тим, що хоча західноєвропейські політичні системи є переважно стабільними та ефективними, уряди країн докладають постійних зусиль для їхнього вдосконалення.

Розглянемо досвід формування й удосконалення політичної системи Великобританії. Коли ми говоримо про Великобританію, то розуміємо, що повна назва держави – Об'єднане Королівство Великобританії та Північної Ірландії, або в скороченому варіанті – Англія (за назвою основної частини цієї держави).

Серед українських науковців проблематику парламентарних монархій найбільш ґрунтовно вивчав В. Шаповал, І. Булова, С.Гелея та С.Рутара, Ж.Зіллера, Й.Вейбуль, Д.Дербішайра, Я.Дербішайра, А.Романюк.

Для аналізу й з'ясування характерних особливостей політичних режимів у контексті дослідження феномену парламентарних монархій найкращим прикладом може слугувати Велика Британія.

Держава, що не має і на сьогодні конституції (її замінюють численні закони та кодекси, багато з яких були схвалені ще за часів Середньовіччя), є все ж взірцем політичної стабільності та злагодженого функціонування державних інститутів на засадах справедливості і законності. «Неписана конституція» Великої Британії складається з різних нормативних положень, лише частина з яких офіційно визнається юридичними [5]. Серед них є і Велика хартія вольностей 1215 р., дарована англійському народові королем Джоном Безземельним під тиском повсталих баронів, Білль про права 1689 р., Акт про престолонаслідування 1701 р., і закони про парламент 1911 та 1949 рр., закони про вибори та місцеве самоврядування тощо.

Політична система Об'єданого Королівства є надзвичайно цікавою та унікальною. Розвиваючись протягом століть, вона є відображенням колоритної британської історії. Велику Британію традиційно називають “батьківщиною парламенту”. Британський Парламент є одним з найдавніших у світі. Він веде своє походження ще від вітанагемотів – рад аристократії англосаксонського періоду, Нормандської великої ради та національної ради, яку вперше скликав Симон де Монфор у 1264 р. [4]. У плані розбудови парламентських механізмів та розвитку парламентаризму в цілому Велику Британію вважати першою з-поміж інших країн світу. Сформована в Об'єданому Королівстві політична система в ХІХ та початку ХХ ст. справедливо вважалася джерелом стабільності, в той час як інші країни переживали революційні заворушення.

Політико-правова система Великої Британії має ще одну суттєву особливість: на відміну від країн континентальної Європи, де основні права і свободи декларуються в конституціях, тобто у позитивний спосіб, Велика Британія має негативний характер їх декларування – що не заборонено прецедентними законами, те дозволяється [4]. Цікаво, але уряд Великої Британії – Кабінет міністрів – якому реально належать головні важелі щодо управління державою, фактично не визначений у писаних законодавчих джерелах. Адже Кабінет міністрів визначається ще феодальними законами як один із структурних підрозділів Таємної ради – дорадчого органу вищої

дворянської знаті при монарху. Надзвичайно широкі повноваження надаються прем'єр-міністрові, який є лідером партії, що перемогла на виборах до Палати громад, нижньої палати Парламенту та, як і всі інші члени уряду, призначається монархом, причому без участі жодної з палат парламенту. Уряд має політичну підтримку Палати громад і користується нею доти, поки нижня палата британського парламенту не висловить недовіру урядові або ж не проголосує проти якоїсь важливої урядової ініціативи. Важливо, що члени Кабінету міністрів є одночасно членами Палати громад, і тому у Великій Британії немає характерних для України колізій, пов'язаних з «порушенням основного закону через суміщення посад».

Важливим елементом політичної палітри Великої Британії є і «тіньовий» кабінет. Назву свою цей термін веде зовсім не від асоціацій з тіньовою економікою, адже мається на увазі, що ця опозиційна структура, як тінь, слідує за урядом. «Тіньовий» кабінет може формуватися опозиційною партією за зразком Кабінету міністрів, а його члени мають вивчати діяльність чинного уряду, вказуючи на його помилки. Характерною особливістю для політики Великої Британії є злагодженість у роботі владних структур в інтересах своєї держави, тому спостерігається вельми конструктивна співпраця членів «тіньового» кабінету з урядом. Члени «тіньового» кабінету допомагають своїми коректними порадами щодо законодавства та діяльності чинного уряду. Слід підкреслити, що за законами Великої Британії кожна партія, яка провела до палати громад двох або більше своїх представників, може офіційно вважатися опозицією, формувати тіньовий кабінет та отримувати гроші з державної скарбниці на ведення опозиційної діяльності. Парламент Великої Британії є справжнім центром її політичного життя. Нижня палата – Палата громад – складається з 659 депутатів (до 1996 р. – 651), які представляють одномандатні виборчі округи [2].

На рубежі ХХ–ХХІ ст.ст. відбулася певна трансформація партійної системи Великої Британії: з традиційно двопартійної вона реально стала трипартійною. 6 травня 2010 р. відбулися вибори до Палати громад Великої Британії, за результатами яких було обрано 649 з 650 депутатів. 306 місць дісталися Консервативній партії, 258 отримала Лейбористська партія, і лиш 57 – Ліберально- демократична партія. Так, проект створення коаліції між лейбористами, ліберальними демократами та представниками маленьких партій не відбувся, і Велика Британія отримала коаліцію у форматі консерватори + ліберальні демократи. Головою уряду став лідер Консервативної партії Девід Камерон, його заступником – лідер ліберальних демократів Нік Клегг, який, до речі, має українське коріння. Спікером Палати громад став консерватор Джон Беркоу. На прикладі виборів 2010 р. політичний клас Великої Британії переконливо довів свою здатність працювати не тільки на монопартійній, а й на коаліційній основі та завдяки володінню мистецтвом переговорів і політичного компромісу швидко створювати стійку коаліцію. Палата лордів Великої Британії перебуває в стадії довготривалого реформування і є окремою цариною для наукових досліджень. Структура верхньої палати Парламенту Об'єднаного

Королівства та її склад дають підстави стверджувати, що такий політичний інститут є унікальним і не має аналогів у світі, тому інтерес до неї ніколи не спадав. Останніми роками він навіть посилювався, що зумовлюється кардинальними змінами у Палаті лордів, зумовленими реформою лейбористського уряду Тоні Блера.

На сьогодні питання реформи Палати лордів є надзвичайно актуальним. У нас на очах кардинально змінюється, пристосовуючись до реалій сучасності одна з найстаріших та найдосконаліших політичних систем світу. Реформістські ідеї стосовно Палати лордів почали активно з'являтися з кінця XIX ст., але найбільшого розмаху вони набули в кінці XX. Треба наголосити, що, оскільки Палата лордів не має народного мандата, її законодавчі повноваження вже давно стали вторинними у порівнянні з Палатою громад. З розвитком політичної системи, і протягом другої половини XX ст. особливо, лорди стали майже неспроможними стати на перешкоді діям рішучого уряду. Особливо після того, як під час лейбористського урядування 1945–1951рр. пери-консерватори ухвалили рішення не блокувати ті частини лейбористської програми, що користуються широкою народною підтримкою, а в 1949 р. Палата лордів, фактично, втратила можливість блокувати закони, прийняті Палатою громад. Так, після цієї реформи Палата лордів може лише затримати запровадження законів на 13 місяців.

Виступаючи зі своєю щорічною промовою перед Парламентом, королева Єлизавета II наголосила, що уряд буде й надалі наполегливо працювати у напрямі реформування верхньої палати. Якою ж буде подальша доля Палати лордів і до чого приведе довготривалий процес її реформування, нам зможе дати відповідь тільки час

Таким чином переконливо видно, що конституційно-монархічний устрій держав світу є не тільки втіленням старовинних історичних традицій, що присутні у кожній країні з тривалим досвідом незалежності, а й запорукою політичної стабільності. Класичним зразком у цьому відношенні є Велика Британія – впливова і потужна світова держава, яка у своєму економіко-політичному розвитку спирається на давні історичні традиції, уособленням яких є монарх та його родина. Так, політична система Великої Британії дозволила цій державі встояти та не похитнутися під час національно-визвольних заворушень у Європі, які мали місце у середині XIX ст. та охопили фактично усі великі європейські монархії, окрім британської. Зберегла свою державність та королівську владу Велика Британія і після Першої світової війни, яка зумовила зникнення з політичної карти світу чотирьох великих імперій разом з їхніми правлячими режимами. Зазначимо, що майже тисячолітнє існування Великобританії, дієвість та еластичність конституції, стабільність політико-партійної системи, ефективність управління в центрі та місцях, дозволяє цій державі ефективно вирішувати внутрішні та зовнішньополітичні проблеми та виклики, які стоять перед її громадянами.

Список використаної літератури:

1. Алексеев Н.А. Палата лордов британского парламента : от суда короля Эгберта до револю- ции премьера Т. Блэра (825–2003 гг.) / Н.А. Алексеев. – М. : Бек, 2003. – 432 с.
2. Відповіді на 100 запитань про Сполучене Королівство / Посольство Великої Британії в Україні. – К., 2001. – С. 130.
3. Черінько І. Зовнішньополітична позиція Великої Британії після виборів до Палати гро- мад / І. Черінько // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 54, Ч.ІІ, 2005. – С. 68.
4. Шаповал В.М. Великобританія / В.М. Шаповал // Юрид. енцикл. : в 6 т. – К. : «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 1. – С. 328–329.
5. Шаповал В.М. Монархія конституційна / В.М. Шаповал // Юрид. енцикл. : в 6 т. – К. : «Укр. енцикл.». – 2001. – Т. 3.– С. 758– 759.

Дмитерко С., Печенюк А.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

У статті здійснено аналіз українсько-російського конфлікту. Висвітлено основні причини його виникнення та існуючі на даний час наслідки. Вказано та проаналізовано можливі шляхи вирішення двостороннього конфлікту.

Ключові слова: конфлікт, агресія, анексія, врегулювання, патріотизм.

Сьогодні надзвичайно гостро постала проблема агресії Російської Федерації проти України. Масштаби цього міждержавного конфлікту досягають своєї критичної точки, які негативно впливають на розвиток української держави. Вивчення особливостей українсько-російського конфлікту є досить актуальним, з огляду на те, що подальша доля України знаходиться під великим питанням. Крім того, дослідження усіх рис цього, вирішального для нашої держави політичного процесу, сприяє кращому розумінню його суті та прийняття більш виважених та послідовних кроків.

27 січня 2015 р. Верховна Рада України прийняла постанову, яка визначає стан і характер тривалого українсько-російського конфлікту, причиною і джерелом якого є російська експансіоністська політика на пострадянському просторі, який Російська Федерація вважає зоною своїх «привілейованих інтересів». Російсько-український конфлікт не є звичайним вибухом протесту – він має регіональний й глобальний вимір, тому загрози світовій системі безпеки. Ситуація на Сході України та анексія Криму загрожують безпеці й стабільності у всьому світі.

Провідні країни світу, міжнародні організації підтримують Україну від моменту початку війни, демонструють політико-дипломатичну солідарність, надають фінансову, матеріально-технічну допомогу.

Події листопада 2013 р. – лютого 2014 р. в Україні були названі Революцією гідності і сприйняті світовою спільнотою як свідчення європейських прагнень українського суспільства та нової української влади. Москва не визнала нове українське керівництво і вдалася до силового засобу блокування курсу Києва європейську та євроатлантичну інтеграцію. З кінця лютого 2014 р. відбувається